

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΜΑΔΑ Α΄

A1: Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της Στήλης Ι και δίπλα σε κάθε αριθμό ένα από τα γράμματα της Στήλης ΙΙ, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοίχιση (στη Στήλη Ι περισεύει ένας αριθμός)

<u>Στήλη Ι</u>	<u>Στήλη ΙΙ</u>
1. Ουτοπία	α. Η θεωρία σύμφωνα με την οποία κάθε άνθρωπος απαρτίζεται από το σώμα και το πνεύμα
2. Επάλληλες έννοιες του Αριστοτέλη	β. Οι ιδέες είναι αμετάβλητες και προσεγγίζονται μόνο με τον νου
3. Οντολογία	γ. Ο κλάδος της φιλοσοφίας που προσπαθεί να κατανοήσει τα βασικά χαρακτηριστικά των όντων που υπάρχουν.
4. Δυϊσμός (θεωρία αλληλεπίδρασης)	δ. Οι έννοιες δεν είναι πράγματα ξεχωριστά από τα αντικείμενα, αλλά προκύπτουν από αυτά.
5. Καθολικές έννοιες του Αριστοτέλη	ε. Ένα ιδανικό μοντέλο ανθρώπινης κοινωνίας, που κάποιοι πιστεύουν ότι είναι μάταιο να προσπαθούμε να εφαρμόσουμε στην πραγματικότητα.
6. Θεωρία των ιδεών του Πλάτωνα	

[μονάδες 15]

A2. Να ορίσετε τις έννοιες (α)δίκαιο και (β)κοινωνικό συμβόλαιο

[Μονάδες 10]

A3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ).

- α) Η τεχνητή νοημοσύνη λειτουργεί όπως ακριβώς και η ανθρώπινη.
β) Η λογική, ως κλάδος της φιλοσοφίας, ασχολείται με το πώς πρέπει να σκεφτόμαστε, για να σκεφτόμαστε σωστά.
γ) Ο Αριστοτέλης χαρακτήρισε τον άνθρωπο ως «έλλογο ον», επειδή βασικά γνώρισμά του είναι ο λόγος και η νόηση.
δ) Η σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον δεν αποτελεί πεδίο έρευνας της φιλοσοφίας.
ε) Οι απόψεις περί προόδου και συνεχούς εξέλιξης ή ανάπτυξης βασίζονται σε μία γραμμική αντίληψη που έχουμε για το χρόνο, ενώ στην κυκλική αντίληψη θεωρείται ότι οι κοινωνίες περνούν διαρκώς από διάφορα στάδια ακμής και παρακμής.

[μονάδες 10]

A4. Να σχολιάσετε το παρακάτω απόσπασμα: «Δεν υπάρχουν ποιοτικά ανώτεροι και ποιοτικά κατώτεροι πολιτισμοί. Υπάρχουν πολλοί και διαφορετικοί πολιτισμοί, ο καθένας από τους οποίους είναι μια ξεχωριστή κατάθεση στην πανανθρώπινη πολιτισμική προσπάθεια».

[μονάδες 15]

ΟΜΑΔΑ Β΄

B1. α)Θεωρείτε ότι η ηθική αρετή υπάρχει έμφυτη σε κάποιους μόνο ανθρώπους ή είναι κάτι που καλλιεργείται;

[μονάδες 10]

β)Πώς συνδέει ο Αριστοτέλης την αρετή με την ευδαιμονία; Να συμβουλευτείτε το παρακάτω απόσπασμα από τα *Ηθικά Νικομάχεια*.

[μονάδες 15]

*«Η ευδαιμονία είναι ενέργεια της ψυχής κατά τον κανόνα της τέλει αρετής. Αν είναι έτσι , τότε η προσοχή μας θα πρέπει από δω και πέρα να επικεντρωθεί στην αρετή. Μόνο, πράγματι, με την κατανόηση της φύσης της αρετής υπάρχει ελπίδα να διακρίνουμε καλύτερα και την ουσία της ευδαιμονίας. Και ο πολιτικός, άλλωστε, θεωρείται σωστός, μόνο αν αφιερώνει στην αρετή το μεγαλύτερο μέρος των προσπαθειών του. Αυτό, πράγματι, που επιθυμεί ο σωστός πολιτικός είναι να κάνει τους συμπολίτες καλούς και υπάκουους στους νόμους [Αριστοτέλης, *Ηθικά Νικομάχεια*, 1106b36-1107a8].*

B2. α)Γιατί ο Πλάτωνας αμφισβητεί την αξία της τέχνης; Να απαντήσετε με βάση το πρώτο παράθεμα που σας δίνεται.

[μονάδες 10]

β)Πιστεύετε ότι η τέχνη επικεντρώνεται στην αναπαράσταση ή στη «μίμηση» καταστάσεων του φυσικού κόσμου; Να συμβουλευτείτε τα κείμενα 2,3,4 και τις εικόνες που ακολουθούν.

[μονάδες 15]

1. «Ο Πλάτωνας διακρίνει την πραγματικότητα στον κόσμο των ιδεών, όπου υπάρχουν τα αληθινά όντα και στον κόσμο των αισθητών πραγμάτων, όπου υπάρχουν τα αντίγραφα, τα είδωλα των αληθινών όντων. Σύμφωνα με την θεωρία των ιδεών, όλα τα πράγματα που παρατηρούμε γύρω μας με τις αισθήσεις μας, ως αντίγραφα των ιδεών, των πραγματικών όντων, είναι απατηλά, άρα ψεύτικα. Η τέχνη αναπαριστά τα αισθητά πράγματα, καθώς μιμείται με αναπαραστάσεις τα αντίγραφα των αληθινών όντων. Έτσι, όταν ένας ζωγράφος απεικονίζει για παράδειγμα ένα τραπέζι, αναπαριστά ένα αντικείμενο όπως το βλέπει, κάτι δηλαδή που, επειδή το αντιλαμβάνεται με την αίσθηση της όρασής του, είναι ψεύτικο. Τα έργα τέχνης, κατά τον Πλάτωνα, είναι τα αντίγραφα των ψεύτικων πραγμάτων, καθώς αντιγράφουν έναν ψεύτικο κόσμο, τον κόσμο που αντιλαμβανόμαστε μέσω των αισθήσεων. Αν η ζωή, εξαιτίας των αισθήσεών μας, μάς απομακρύνει μια φορά από την αλήθεια που βρίσκεται στον κόσμο των ιδεών, η τέχνη, αντιγράφοντας τη ζωή μας, μάς απομακρύνει δυο φορές από την αλήθεια. Γι' αυτό ο Πλάτων έλεγε πως, αν απαγορευόταν στην κοινωνία η τέχνη, οι πολίτες θα γλίτωναν από τις απατηλές εντυπώσεις που προσθέτει η τέχνη με τα έργα της στη ζωή τους...» [Ειρήνη Σπυριδάκη (www.artmag.gr)]

2. «Αν ξεχάσουμε όμως όσα ξέρουμε για πράσινη χλόη και γαλάζιο ουρανό και αντικρίσουμε τον κόσμο σαν να έχουμε έρθει από το διάστημα σε εξερευνητικό ταξίδι και βλέπουμε τη Γη για πρώτη φορά, θα βρούμε ίσως πως τα πράγματα έχουν τα πιο αναπάντεχα χρώματα. Και οι ζωγράφοι αισθάνονται τότε τότε πως κάνουν ένα τέτοιο εξερευνητικό ταξίδι. Θέλουν να δουν τον κόσμο για πρώτη φορά, να ελευθερωθούν από όλες τις συμβατικές έννοιες και τις προκαταλήψεις - ότι η

σάρκα είναι ροδαλή και τα μήλα κίτρινα ή κόκκινα. Δεν είναι εύκολο να απαλλαγεί κανείς από αυτές τις προκαθορισμένες έννοιες, οι καλλιτέχνες όμως που το κατορθώνουν δημιουργούν συχνά τα πιο ενδιαφέροντα έργα. Αυτοί μας μαθαίνουν ν' ανακαλύπτουμε στη φύση νέες ομορφιές, που δεν είχαμε φανταστεί ποτέ πως είναι δυνατόν να υπάρχουν. Αν τους ακολουθήσουμε και μάθουμε κάτι κοντά τους, τότε, ακόμη και μια ματιά από το παράθυρό μας μπορεί να γίνει συναρπαστική περιπέτεια» (Ε. Γκόμπριχ, *Το χρονικό της τέχνης*, 1998, σ. 26-29).

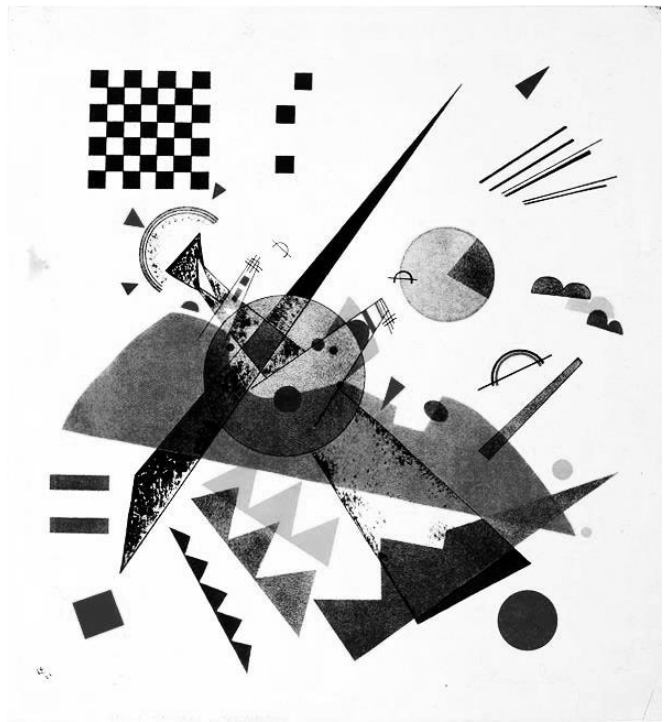
3. «Σουρεαλισμός είναι η συνάντηση της ραπτομηχανής με την ομπρέλα στο χειρουργικό τραπέζι»
[Αντρέ Μπρετόν, 1924, *Μανιφέστο Σουρεαλισμού*]

4. *Η ποίηση είναι ανάπτυξη στίλβοντος ποδηλάτου. Μέσα της
όλοι μεγαλώνουμε. Οι διάδρομοι είναι λευκοί. Τ' άνθη μιλούν.
Από τα πέταλά τους αναδύονται συχνά μικρούτσικες παιδίσκες.
Η εκδρομή αυτή δεν έχει τέλος.*

[απόσπασμα από ποίημα του Ανδρέα Εμπειρίκου]

Εικόνα 1. "Η Κραυγή" του Ε. Μουνχ, 1893

Εικόνα 2. «Πορτοκαλί» του Β. Καντίνσκι, 1923

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ